

Kuula, mida Jumal räägib

Oma igapäeva toimetuste kõrval ei pane me tähele Jumala vaikset häält. Tal on alati meile midagi öelda või anda mingeid juhiseid, aga kas meie Teda kuulame ja kas me teeme vastavaid samme?

Ma tänan Jumalat Tema kannatlikkuse ja pika meele eest minu suhtes. Ma arvasin arusaavat, et sel aastal Siberit ei tule - kuna mul seisab ees väike elumuutus. Sellise arusaamisega elasin poolde juulisse. Nädal enne handi külagrupi väljasõitu, ma enam vastu ei pidanud ja ütlesin Jumalale, et panen maha kõik, mis takistab mind minemast Siberi. Esimene asi mida tundsin - oli rahu, mida mul pikka aega ei olnud. Siit edasi võin ma ainult imetleda, kuidas Jumal liigub, kui sa oled Tema plaanis. Mul oli nädal aega asju ajada, samas ma teadsin, et niimoodi asju ei aeta. Kaks tundi telefonikõnesid ja mul olid olemas inimesed, kellega tundra minna. Nõusolek Misjonitoimkonnalt ja teistelt võtmeisikutelt, kellega ma eelnevatel aastatel olen Siberis käinud. Järgmisel päeval oli mul 100 % sõiduks vajaminev raha olemas ja pärlid kingituseks põdrakasvatavate naistele. Venemaa viisa sain kolme päevaga ja rongipiletid samasse kupeesse, kus sõitis külagrupp. Niimoodi liigub ainult Jumal.

Siin pool Uurali mägesid

20.juulil asuvad Tallinnast Venemaa poole teele Handi külagrupp (Ljuda, Julia, Joonas) ja Signe tundragrupp

21,22,23.juuli – rongisõit Siberi poole.

23.juuli – Elets kajastavad mind juba Andrus ja Kolja (igaaastane teejuht). Alustame teekonda põdrakasvatavate juurde. Kuna eelnevalt on sadanud tugevalt vihma, on tee porine. Kõnnime peaaegu jõeületuse kohani (10 kilomeetrit) ja jääme laagrisse. Üllatuseks on, et sel aastal on vähe sääski.

24.juuli – pakime asjad ja asume ületama jõge, mis sel aastal on madalam. Minul muret ei ole kuna mul on kalamehekummikud, Andrus ja Kolja peavad jalad paljaks võtma ja ületama niiviisi külma jõge. Kuna tee on tuttav ja seljakott mitte eriti raske, läheb ülejäänud teekond kiiresti. Kolme tunni pärast näeme *tsumme*, mis seisavad samas kohas, kus kolm aastat tagasi.

Tsummide juures on vaikne, naised ja lapsed on läinud soosse murakale. Meie tuttavate *tsummis* on kohal lastest ainult Nataša, teised on sõitnud Šurõškarisse sugulastele külla. Ema Olja ja isa Volodja on läinud murakale. Joome teed, ajame juttu ja ootame marjulisi. Oleme sel aastal nädala võrra varem tulnud ja sellepärast ei osanud põdrakasvatavad meid oodata. Nad ütlesid, et ootasid meid pühadeks (02.august) nagu eelnevatel aastatel. Kuna lapsi kodus ei ole, ööbime *tsummis*.

25.juuli – külastame teisi *tsumme*, anname edasi tervitusi. Meie ristipoeg Filip saab kuu ajapärast kolme aastaseks. Kui eelmisel aastal ta võõrastas ja iga võõra näo peale hakkas

nutma, siis sel aastal meid nähes ta nutma ei hakanud. Oli jutukas. Jamrude perre sündis talvel tüdruk Darja. Selles peres on nüüd kolm poissi ja kaks tüdrukut. Väga armas pere.

Kuna on muraka aeg, siis lähme meiegi nendega koos soosse murakale. Murakaid on tõesti palju ja suured. (Kaks aastat ei ole murakaid olnud) Õhtuks tõuseb tugev tuul ja ilm läheb jahedaks. Olen telgi püsti pannud ja ööbin telgis. Küsin põdranaha külje alla, tõeliselt soe.

26.juuli – terve öö on olnud tugev tuul ja on sadanud. Käisin torminööre pingutamas. Hommiku poole käivad mehed teisel pool jõge küttepuid toomas. Naised toimetavad

tsummides oma toimetustega. Peale lõunat, kui ilm natuke parem, lähme geoloogide juurde tühja taarat tooma. (tühjadesse plastmasspudelitesse pannakse murakaid. Peale raputatakse suhkrut ja siis pannakse jahedasse). Õppejõud oli juba eelmisest aastast tuttav, olid ainult uued tudengid, kes porisesid, et see on rohkem ellujäämise kursus kui geoloogia praktika. Jõime koos teed ja lobisime natuke juttu. Hiljem istume pererahvaga koos *tsummis* ja aitame murakaid puhastada ja räägime oma seiklustest geoloogide juurde.

27.juuli –hommikul otsustasid Volodja ja Nataša, et lähuvad Eletskejasse poodi. (edasi-tagasi kuskil 35 km.) Andrus läheb koos nendega. Kaasa läksid ka teise *tsummi* poisid. Meil möödub päev murakaid korjates ja puhastades. Õhtul hilja jõuavad ka poelised rõõmsalt tagasi. Handilastel on veel niipalju jaksu, et lähuvad võrkpalli mängima. Andrusel jalad villis.

28.juuli – öö oli väga külm, maa valge ja telk jääs. Perelapsed helistavad, et tulevad täna koju. Ema Olja ja Nataša lähuvad neile vastu. Meie põrutame muidugi soosse murakale. Praegu on ju murakate varumise aeg (kuskil 2 nädalat). See on momendil peamine tegevus, teiste igapäevaste tööde kõrval. Kui lapsed koju jõuavad kutsutakse ka meid külmutatud kala sööma ja teed jooma.

29.juuli – põdranahad on asendamatud. Maksarovite pere perenaised hakkavad *tsummi* teise kohta ringi tõstma. Me aitame neil seda teha. Kui ma eelnevatel aastatel olen mõelnud, et kuidas see käib, siis sel aastal sain ise käed külge lüüa. Ühe *tsummi* mahavõtmise ja uuesti ülespanek võtab naistel aega 40 minutit. See on naiste töö. Täna on karja juures valves meie *tsummi* peremees Volodja ja ta ajab karja *tsummide* juurde. Kohe kui põdrakari on *tsummide* juurde aetud, teavad kõik, mida tegema peavad. Meie lähme ka karja ümber valvesse. Kõigepealt vaadatakse, kas mõni põder vajad ravi, siis püüavad nad mõned põdrad söögiks. Põdrakasvatatajad on pikka aega ilma lihata olnud. Oleme nendega veel viimase õhtu koos.

30.juuli – ärkame varakult, pakime asjad ja asume tagasiteele. Pereema annab meile kaasa murakaid ja põdraliha. Tagasitee kulgeb algul normaalselt, peale jõületust hakkavad meie

vahemaad suurenema, mina hakkas väsima ja samm jääb lühemaks. Andrusel ja Koljal vastupidi, kuskilt on nad saanud jõudu kiiremini edasi liikuda. Elets kajasse jõudes selgub, et oleme tundrast tulnud viie tunniga, siis pole ime, et olin ümberkukkumise äärel. Nii kui jaama jõudsim, tuli Moskva rong. Jaamast meil ei õnnestunud pileteid saada, kuna kassa oli kinni. Aga suur rõõm oli kohata põdrakasvatatajaid Muzhi brigaadist (kus me esimesel aastal käisime), saime nendega paar sõna juttu rääkida. Äratundmise rõõm oli suur. Meil õnnestus rongile saada, neli tundi sõitu. Ületame Uurali mäed ja olimegi Labõtnangis. Seal taksoga jõesadamasse, praamiga üle Obi jõe ja teiselpool ootas meid juba Anatoli, kes viis meid Salehardi. Ööbisime Valja kodus. Rõõm oli näha Valjat üle mitme aasta, rääkimist oli palju.

Seal pool Uurali mägesid

31.juuli – pühapäev, suundusime (Andrus, Valja, mina) kirikusse. Meile Andrusel anti ka sõna. Tunnistasin, kuidas ma viimasel minutil kuuletusin Jumalale, et Siberi sõita. Pärast lõunat puhkasime tundrareisist.

01.august – algab soome-ugri piiblikool, sõidan koos Valjaga kirikusse. Esimesel päeval on koolis kolm komi, üks hant, kaks udmurti, kaks neenetsit ja üks eestlane (mina). Õpetajaks koguduse pastor Anatoli. Andrus koos teiste koguduse meestega, läksid tundrassa üles panema festivali jaoks suurt telki ja kahte *tsummi*. Öhtuse rongiga oli tulemas veel neli udmurti. Ööbisin koos teistega kirikus.

02.august – kuna festivali telk ei olnud veel üleval, võisin ma niikaua osa võtta piiblikooli tundidest, mis oli omamoodi väga põnev ja hariv. Sain ka paljudega tuttavaks. Täna liitus meiega veel kaks soomlast, üks neenets ja hant Zina. Öhtul jõudis kohale ka Mark. Nüüd olid kohal kõik, kes tulla said.

03.august – tõuseme Zinaga vara ja lähme hommikusele jalutuskäigule. Zina ütleb, et võiksime järgmine aasta minna Muzhi brigaadi (kus me esimesel aastal käisime) neid julgustama. Nad loevad lastepiiblit (handikeelne, mille me neile jätsime) oma lastele ette. On ka neid, kes halvustavad neid selle eest. Täna õpetab hommikupoolikul Anatoli, pärastlõunat Mark. Öhtul lähme Anatoli ja Zinaga tundrassa vaatama, kuidas meestel telgi ülespanek on õnnestunud. Telgi raudkonstruktsioon oli üleval, mehed olid ametis just parasjagu seinte paigaldamisega, kuhu ka meie Zina ja Anatoliga käed külge panime. Telki aitasid ka üles panna neli külalist Kamtšatkal (üks neist tšuktši). Nad tõid

kogudusele Novosibirskist kaheksakohalise kaatri. Nad olid teel kolmteist päeva. Nemadki paigutasime kirikusse ööbima.

04.august – pärast hommikusööki läksime tundrassa laagriplatsile tööle. Aitasin kamtšatka meestel telgipõrandat panna, pesin survepesuriga telgiseinu. Päev oli tõine, jõudsime kirikusse tagasi hilja. Päeval jõudis Muzhist tagasi külagrupp (Ljuda, Julia, Joonas).

05.august – esimene festivali päev. Hommikul aitan festivali telki viia toole ja mehed tassivad tehnikat, sätime telgi festivaliks korda. Pärast lõunat koguneme kõik rahvariietes tundrassa festivalile. Esimene soome-ugri kristlik festival võib alata. Esimesel päeval antakse sõna külaliste vastuvõtjatele – hantidele. Esindatud on handid põhjast - Aksarkast, Šurõškari handid ning lõuna handid- Surgutiast. Nad laulsid meile mitu laulu, Zina ja Valja rääkisid oma rahvariietest. Surguti hant andis oma tunnistuse. Kiidame ja ülistame koos Jumalat. Päev vajub ruttu õhtusse. |

06.august – teisel festivali päeval antakse sõna komidele, udmurtidele, neenetsitele, eestlastele, soomlastele, norrakatele ja kamtšatka külalistele. Igal grupil on tund aega tutvustada oma maad, keelt ja kultuuri. Esitatakse mitmeid laule, tantse ja tunnistusi. Isegi vetruv põrand peab eestlaste kaerajaanile vastu. Lõunaks on kala igal viisil (külmutatult, vähe soolaseid, suitsetatud, tooreid jne.). Kellel kala mekkimööda ei ole, saab *tsummides* juua teed ja süüa võileibu. Õhtuks on põdralihasupp handi moodi.

07.august – kolmas festivali päev algab väga eriliselt. Vara hommikul seilame kaatriga pea kolm tundi Salehardist – Gornokjasevskisse, et pärast pühapäevast teenistust õnnistada kaater sisse misjonitööks. Ülistasime ja tänasime Jumalat, et Ta andis meile sellise imelise võimaluse kokku tulla ja saada niipalju uusi tuttavaid. Murdsime koos leiba. Armastuse ja Rahu Vaim oli üle meie. Pärast teenistust käisime jõe ääres kaatrit sisse õnnistamas. Soovijatel oli võimalus kaatriga Salehardi tagasi sõita. |

08.august – piiblikooli omad on koolis. Mina ootan tegevusetult, et saaksin tundrassa appi minna. Hiljem selgub, et mind ei võetagi kaasa, kuna telgi mahavõtmine pole naiste töö.

09.august – täna on mul õnne, aitan tundras veel viimased asjad kokku korjata ja vaatan, et plats puhas oleks. Kiriku juurde jõudes, ootab mind juba kala soolamine. Zina ja Valja puhastavad *muksunne*. Kalu on kaks 40 liitrist poti täit. Õhtul vaatame saalis Andreide poolt toodud filmi Beringiast (1000 kilomeetrit lumisel ja mägisel Kamtšatka maastikul koerterakendis, lõunast põhja, külast külla. Mõlemad Andreid on nendel mängudel osalejad olnud -üks kohtunikuna, teine võistlejana. Kusjuures - ta ise kasvatab neid koeri.).

10.august – viimane päev koos. Päeval kaunistame kiriku saali, kuna õhtul on piiblikooli lõpetamine. Meie pakime kotte kokku, sest eesti grupp on esimene kes ära sõidab. Teised grupid sõidavad päev hiljem. Piiblikooli lõpetasid 6 udmurti, 2 hanti, 3 komi. Õhtut lõbustab Nastja, mängime mängu, laulame, tantsime rahvustantse, igav ei ole kellelgi.

11.august – tõuseme vara, Andrei ja Pjotr on nõuks võtnud meid sõidutada Labõtnangi rongijaama. Enne teele asumist kallistame veel ja jääme peatse kohtumiseni. Rongile jõudes sätime end mugavalt sisse, sööme kaasavõetud kartulisalatit ja heidame magama. Ärkan üles natuke enne Eletsajat. Kohtume Eletsajas Vasja ja Zenjaga (põdrakasvatajate lastega), lehitame ja Andrus lubab neid talvel Pitleris külastada. Edasi möödub päev nagu rongis ikka, magades.

12.august – tavaline rongisõit, ootame peatusi, et väljas jalgu sirutamas käia ja vaadata kas pirukaid müüakse.

13.august – kell 5 oleme Moskvas. Õhtul kell 18.10 läheb Tallinna rong. Kurnav päev Moskvas.

14.august – 8.25 Tallinnas

Võin öelda, et see oli mu seitsme aasta parimaid reise. Ma sain vastuseid ja lahendusi küsimustele, mis minu sees olid. Sain juurde palju sõpru nii ligidalt kui kaugelt. Ma täna kõiki, kes palvetasid minu reisi kordamineku ja toetuste eest.

Signe
2011